

**MAKTAB PSIXOLOGLARI FAOLIYATIDAGI MUAMMOLAR VA  
ULARNING YECHIMLARI**

**ПРОБЛЕМЫ В ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ШКОЛЬНЫХ ПСИХОЛОГОВ И  
ПУТИ ИХ РЕШЕНИЯ**

**PROBLEMS IN THE ACTIVITIES OF SCHOOL PSYCHOLOGISTS  
AND THEIR SOLUTIONS**

Buxoro Inavatsiyalar Universiteti Ta'lim  
muassasalarining boshqaruvi magistratura  
bosqichi 20-1 TMBM-25 guruh magistranti  
Xayitov Xurshidbek O'ktamjon o'g'li.

**ANNOTATSIYA;** Ushbu maqolada maktab psixologlarining hozirgi kundagi faoliyati, ularning o'quvchilar bilan ishlash jarayonida uchraydigan asosiy muammolari hamda mavjud muammolarning yechimlari yoritiladi. Tadqiqot davomida psixologlarning yuklamasi, hujjatchilikning ortiqqligi, moddiy-texnik bazaning yetarli emasligi, shuningdek, o'qituvchi va ota-onalar bilan hamkorlikdagi kamchiliklar tahlil qilinadi. Maqolada maktab psixologlari kasbiy kompetensiyasini oshirish, innovatsion psixologik metodlarni joriy etish va psixologik xizmat samaradorligini kuchaytirishga doir amaliy takliflar ilgari surilgan. Ushbu ish umumta'lim muassasalarida psixologik xizmat sifatini oshirishga qaratilgan ilmiy-amaliy ahamiyatga ega.

**АННОТАЦИЯ;** В данной статье рассматривается текущая деятельность школьных психологов, основные проблемы, с которыми они сталкиваются в процессе работы с учащимися, а также пути решения существующих проблем. В

ходе исследования анализируются нагрузка психологов, излишняя документация, недостаточная материально-техническая база, а также недостатки в сотрудничестве с учителями и родителями. В статье выдвинуты практические предложения по повышению профессиональной компетентности школьных психологов, внедрению инновационных психологических методов и повышению эффективности психологической службы. Данная работа имеет научно-практическое значение, направленное на повышение качества психологической службы в общеобразовательных учреждениях.

**ANNOTATION;** This article highlights the current activities of school psychologists, their main problems encountered in the process of working with students, and solutions to existing problems. During the study, the workload of psychologists, excessive documentation, insufficient material and technical base, as well as shortcomings in cooperation with teachers and parents are analyzed. The article puts forward practical proposals for improving the professional competence of school psychologists, introducing innovative psychological methods, and increasing the effectiveness of psychological services. This work has scientific and practical significance, aimed at improving the quality of psychological services in general education institutions.

**KALIT SO`ZLAR:** maktab psixologi, psixologik xizmat, o'quvchi psixologiyasi, diagnostika, profilaktika, psixologik muammolar, hamkorlik, kasbiy kompetensiya, innovatsion metodlar, psixologik maslahat, psixologik qo'llab-quvvatlash, ta'lim tizimi, psixologik yondashuv, amaliy yechimlar.

**КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА:** школьный психолог, психологическая служба, психология учащегося, диагностика, профилактика, психологические проблемы, сотрудничество, профессиональная компетентность, инновационные методы, психологическое консультирование, психологическая поддержка, система образования, психологический подход, практические решения.

**KEYWORDS:** school psychologist, psychological service, student psychology, diagnostics, prevention, psychological problems, cooperation, professional competence, innovative methods, psychological counseling, psychological support, education system, psychological approach, practical solutions.

**1-Reja** (Analitik yondashuv) Maktab psixologining vazifalari va faoliyat yo‘nalishlar

**2-Reja** (Tizimli muammolar va islohotlar) Innovatsion psixologik metodlarni joriy etish bo‘yicha takliflar

**3-Reja** (Amaliyotga yo‘naltirilgan reja) O‘quvchilar bilan ishlashda uchraydigan asosiy psixologik muammolar

**Kirish:** Bugungi kunda ta’lim tizimida amalga oshirilayotgan islohotlar jarayonida maktab psixologlarining faoliyati alohida ahamiyat kasb etmoqda. O‘quvchilarning psixologik holatini monitoring qilish, rivojlanish jarayonidagi individual xususiyatlarni aniqlash, ta’lim-tarbiya jarayonida yuzaga keladigan psixologik muammolarni barvaqt bartaraf etish maktab psixologining asosiy vazifalaridan hisoblanadi.

Biroq amaliyot shuni ko‘rsatadiki, umumta’lim maktablarida psixologik xizmat samaradorligini oshirishga to‘sqinlik qilayotgan qator muammolar mavjud. Jumladan, psixologlar zimmasidagi ortiqcha hujjatchilik, psixodiagnostika vositalarining yetishmasligi, psixologik xizmat uchun zarur shart-sharoitlarning to‘liq ta’minlanmaganligi, psixolog-o‘qituvchi-ota-ona hamkorligining yetarli darajada yo‘lga qo‘yilmagani ularning faoliyatini murakkablashtirmoqda.

Shu bilan birga, psixologlarning kasbiy kompetensiyasi, innovatsion metod va texnologiyalardan foydalanish darajasi ham psixologik xizmatning umumiy samaradorligiga ta’sir ko‘rsatadi. Mazkur maqolada maktab psixologlari faoliyatida uchraydigan asosiy muammolar tahlil qilinib, ularni bartaraf etishga qaratilgan ilg‘or

tajribalar va amaliy yechimlar taklif etiladi. Tadqiqot natijalari umumta'lim maktablarida psixologik xizmatni takomillashtirishga xizmat qiladi.

## 1. Maktab psixologining vazifalari

### 1.1. Psixodiagnostika

Psixodiagnostika — o'quvchilarning psixologik rivojlanish darajasi, individual xususiyatlari, qobiliyatlari va ehtiyojlarini ilmiy asosda aniqlashdir. Psixolog bu yo'nalishda quyidagi ishlarni amalga oshiradi:

- shaxs rivojlanishidagi nuqsonlar va qiyinchiliklarni aniqlash;
- temperament, xarakter, emotsional holatni o'rganish;
- ijtimoiy moslashuv darajasini baholash;
- intellektual rivojlanish testlarini o'tkazish;
- o'quv faoliyatiga ta'sir qiluvchi omillarni aniqlash.

Analitik yondashuv diagnostika jarayonida olingan natijalarni chuqur tahlil qilish, ularni o'quvchi xulqi, o'qish samaradorligi va ijtimoiy muhit bilan bog'lab izohlashni taqozo etadi

### 1.2. Psixoprofilaktika

Psixoprofilaktika — psixologik muammolar yuzaga kelmasdan oldin ularning oldini olishga qaratilgan faoliyat yo'nalishidir. Profilaktikaning asosiy vazifalari:

- xavf guruhidagi o'quvchilarni aniqlash;
- stress, zo'ravonlik, agressiya, konfliktlarning oldini olish bo'yicha dasturlar ishlab chiqish;



- psixologik madaniyatni oshirish maqsadida treninglar o'tkazish;
- o'quvchilar o'rtasida sog'lom muhitni shakllantirish.

Profilaktika psixologik xizmatning eng samarali bosqichlaridan biri bo'lib, u muammolarning erta aniqlanishiga yordam beradi.

### 1.3. Psixokorreksiya

Psixokorreksiya — o'quvchida aniqlangan psixologik muammolarni bartaraf etish yoki yumshatishga qaratilgan amaliy faoliyatdir. U quyidagi yo'nalishlarda amalga oshiriladi:

- xulq-atvor buzilishlarini korrektsiya qilish;
- emotsional buzilishlarni kamaytirish;
- ijtimoiy ko'nikmalarni rivojlantirish;
- o'quv faoliyatidagi qiyinchiliklarni yengishga yordam berish.

Korreksion mashg'ulotlar individual va guruhiiy shakllarda o'tkazilib, art-terapiya, sand-terapiya, kognitiv-hulqiy terapiya elementlari keng qo'llaniladi.

### 1.4. Psixologik maslahat

Psixologning eng muhim vazifalaridan biri — o'quvchi, ota-ona va o'qituvchilarga psixologik maslahat berishdir. Maslahat jarayonida:

- o'quvchiga o'zini anglash va muammolarni hal qilishda yordam beriladi;
- ota-onalarga farzand tarbiyasida to'g'ri yondashuvlar tavsiya qilinadi;
- o'qituvchilarga psixologik-pedagogik maslahatlar beriladi.

Maslahat shakllari individual, guruhiiy va onlayn formatlarda bo'lishi mumkin.

## **2. Faoliyat yo‘nalishlarining analitik tahlili**

### **2.1. O‘quvchilar bilan ishlash yo‘nalishi**

O‘quvchi shaxsini har tomonlama o‘rganish maktab psixologining asosiy faoliyat yo‘nalishidir. Analitik tahlil shuni ko‘rsatadiki:

- yosh xususiyatlarini chuqur bilish psixologik yordam samaradorligini oshiradi;
- individual yondashuv o‘quvchining rivojlanishiga ijobiy ta’sir qiladi;
- diagnostika va korrektsiyaning uyg‘unligi natijani mustahkamlaydi.

### **2.2. O‘qituvchilar bilan hamkorlik**

O‘qituvchilar bilan hamkorlik ta’lim jarayonining psixologik asoslarini mustahkamlaydi. Bu yo‘nalishda quyidagi faoliyatlar amalga oshiriladi:

- metodik seminarlar;
- konfliktologiya bo‘yicha treninglar;
- sinf rahbarlari uchun psixologik tavsiyalar;
- o‘quvchilar xulqini boshqarish bo‘yicha qo‘llanmalar.

Analitik yondashuvda pedagogik jamoaning psixologik muhitini tahlil qilish alohida ahamiyatga ega.

### **2.3. Ota-onalar bilan ishlash**

Ota-onalar psixologik xizmatning barqarorligini ta’minlovchi muhim subyektdir. Psixolog ularning:

- psixologik madaniyatini oshirish;

- tarbiyaviy xatolarni bartaraf etish;
- oiladagi psixologik muhitni yaxshilash

yoʻnalishlarida faoliyat olib boradi.

### 3. Innovatsion metodlar va zamonaviy yondashuvlar

Bugungi kunda maktab psixologlari faoliyatida innovatsion texnologiyalar keng qoʻllanilmoqda:

- raqamli diagnostika platformalari;
- onlayn psixologik kuzatuv (monitoring);
- interaktiv treninglar;
- art-terapiya va kognitiv-hulqiy texnikalar;
- bolalar bilan ishlashga moʻljallangan mobil ilovalar.

Analitik tahlil ularning quyidagi afzalliklarini namoyon etadi:

- psixologik xizmatning tezligi oshadi;
- individual yondashuv kuchayadi;
- monitoring tizimi optimallasadi;
- psixologning vaqt xarajatlari kamayadi.

**2-reja:** Soʻnggi yillarda taʼlim tizimida olib borilayotgan islohotlar psixologik xizmat sifatini oshirish, oʻquvchi shaxsining rivojlanishini psixologik qoʻllab-quvvatlashga alohida eʼtibor qaratmoqda. Maktab psixologlarining faoliyati zamonaviy yondashuvlar bilan boyitilishi, psixologik xizmatda ilgʻor metod va texnologiyalardan foydalanish taʼlim sifati oshishida muhim omil sanaladi. Biroq

mavjud amaliyot tahlili shuni ko'rsatadiki, psixologlar tomonidan qo'llanilayotgan bir qator metodlar eskirgan, diagnostik vositalar yetishmaydi, innovatsion platformalar va treninglarning joriy etilishi past darajada.

Shu sababli psixologik xizmatni modernizatsiya qilish, innovatsion metodlarni tizimli ravishda tatbiq etish, psixologlarning malakasini oshirish hamda psixologik xizmat infratuzilmasini modernizatsiya qilish dolzarb masalaga aylanmoqda

## **1. Psixologik xizmatdagi tizimli muammolar**

### **1.1. Diagnostika vositalarining yetishmasligi**

Ko'plab maktablarda psixodiagnostika uchun zamonaviy testlar mavjud emas. Qator psixometrik testlar eskirgan yoki ilmiy asos-to'liqligi tiklanmagan. Bu esa diagnostika natijalarining aniqligiga ta'sir qiladi.

### **1.2. Psixologlarning innovatsion yondashuvlardan foydalanish ko'nikmasi pastligi**

Ko'plab maktab psixologlari:

- neyropsixologik diagnostika texnikalarini;
- kognitiv-hulqiy terapiya elementlarini;
- raqamli psixologik monitoring tizimlarini;

chuqur o'zlashtirmagan.

### **1.3. Moddiy-texnik bazaning sustligi**

Psixologik xonalar ko'pincha zarur jihozlar — art-terapiya materiallari, sensor vositalar, multimedia texnikasi bilan to'liq ta'minlanmagan.

### **1.4. Raqamli psixologik tizimlarning yetarli darajada joriy etilmagani**



Psixologik monitoring, hisobot jarayonlari ko'proq qog'ozda yuritiladi, bu esa vaqt sarfini orttiradi va aniqlikni pasaytiradi.

### **1.5. Ota-onalar va pedagoglarning psixologik madaniyati yetarli emas**

Bu holat psixologik xizmat samaradorligini cheklaydi, hamkorlikni zaiflashtiradi.

## **2. Innovatsion psixologik metodlarning ahamiyati**

### **2.1. Raqamli diagnostika platformalari**

Raqamli testlar quyidagi afzalliklarga ega:

- qisqa vaqt ichida ko'p o'quvchini baholash;
- natijalarni avtomatik tahlil qilish;
- xatolik darajasini kamaytirish;
- statistik ma'lumotlar olish.

### **2.2. Interaktiv terapiya metodlari**

Art-terapiya, musiqaterapiya, sand-terapiya, drama-terapiya kabi metodlar:

- o'quvchilarda emotsional bo'shashishni ta'minlaydi;
- stressni kamaytiradi;
- ijodiy tafakkurni rivojlantiradi.

### **2.3. Kognitiv-hulqiy terapiya (KHT)**

Aggressiya, xavotir, o'qishdagi qiyinchiliklarni bartaraf etishda samarali hisoblanadi. KHT elementlari maktab amaliyotiga moslashgan holda qo'llanilishi mumkin.

## 2.4. Neyropsixologik yondashuv

O'quv faoliyatidagi muammolarni aniqlashda neyropsixologik testlar:

- diqqat, xotira, analiz–sintez jarayonlarini baholaydi;
- rivojlanishdagi individual farqlarni ko'rsatadi.

## 2.5. Onlayn maslahat va psixologik monitoring

Onlayn platformalar orqali:

- muntazam kuzatuv;
- masofaviy maslahatlar;
- tizimli o'quvchi profillari shakllantirish

imkoni yaratiladi.

## 3. Innovatsion metodlarni joriy etish bo'yicha takliflar

### 3.1. Psixologik diagnostika jarayoniga innovatsion testlarni joriy etish

- Yangi psixometrik testlar (Stroop, Lusher, RAVEN, NEPSY)ni adaptatsiya qilish.
- Elektron diagnostika tizimlarini maktablar uchun ishga tushirish.
- Natijalarni avtomatik tahlil qiluvchi dasturiy ta'minot joriy qilish.

### 3.2. Psixologlarning innovatsion metod bo'yicha malakasini oshirish

- Yillik sertifikatlash kurslari tashkil etish.
- Maktab psixologlari uchun onlayn treninglar (KHT, art-terapiya, neyropsixologiya) yo'lga qo'yish.

- Xalqaro tajriba almashish platformalari yaratish.

### 3.3. Psixologik xonalar infratuzilmasini modernizatsiya qilish

- art-terapiya uchun materiallar;
- o‘yin-terapiya jihozlari;
- sensor xonalar (LED panellar, aromaterapiya, tovush terapiyasi);
- multimedia texnikasi (planshet, proyektor) bilan ta’minlash.

### 3.4. Raqamli psixologik monitoring tizimini joriy etish

- Har bir o‘quvchi uchun psixologik rivojlanish “raqamli kartasi” yaratish.
- Diagnostika natijalarini avtomatik qayd etish.
- O‘qituvchi va ota-onalar uchun onlayn kuzatuv modullari ishlab chiqish.

### 3.5. Ota-onalar va pedagoglar uchun psixologik savodxonlik platformasini yaratish

- psixologik madaniyat bo‘yicha videodarslar;
- onlayn seminarlar;
- oilaviy maslahat markazlari bilan integratsiya.

Bu ta’lim muhitida sog‘lom psixologik atmosfera yaratadi. Tadqiqot shuni ko‘rsatadiki, maktab psixologik xizmatida innovatsion metodlarni joriy etish ta’lim tizimining umumiy samaradorligini oshirishda hal qiluvchi ahamiyatga ega. Diagnostikaning zamonaviylashuvi, interaktiv terapiya metodlaridan foydalanish, neyropsixologik yondashuvlarni qo‘llash va raqamli monitoring tizimlarining joriy etilishi psixologik xizmatni yangi bosqichga olib chiqadi.

Psixologlarning malakasini oshirish, psixologik xonalarni jihozlash, raqamli platformalarni ishga tushirish — maktab psixologik xizmatining tizimli islohoti uchun zaruriy shartdir. Taklif etilgan metodlar psixologik xizmat sifatini oshirish, o'quvchi shaxsining rivojlanishini chuqur qo'llab-quvvatlash va ta'lim tizimida innovatsion yondashuvlarni keng joriy etishga xizmat qiladi.

### **3-reja: O'quvchilar bilan ishlashda uchraydigan asosiy psixologik muammolar: amaliyotga yo'naltirilgan tahlil**

Zamonaviy ta'lim jarayonida o'quvchilarning psixologik barqarorligini ta'minlash, psixologik muammolarni erta aniqlash va ularni bartaraf etish maktab psixologining eng muhim vazifalaridan biridir. O'quvchilar shaxsining rivojlanish jarayoni murakkab bo'lib, unda biologik, ijtimoiy, emotsional va kognitiv omillar o'zaro uyg'unlashgan holda namoyon bo'ladi. Shu bois o'quvchilar bilan ishlashda uchraydigan psixologik muammolarni tizimli tahlil qilish, ularni amaliy jihatdan hal etish bo'yicha ilmiy asoslangan metodlar ishlab chiqish hozirgi kunda alohida dolzarblik kasb etadi.

Mazkur maqolada maktab amaliyotida eng ko'p uchraydigan psixologik muammolar sinchiklab tahlil qilinib, amaliyotga yo'naltirilgan tavsiyalar va samarali psixokorreksion yondashuvlar ishlab chiqiladi.

## **1. O'quvchilarda uchraydigan psixologik muammolarning tasnifi**

O'quvchilar orasida uchraydigan psixologik muammolarni bir necha asosiy toifalarga ajratish mumkin:

### **1.1. Emotsional muammolar**

- Qo'rquvlar (maktab qo'rquvi, imtihon qo'rquvi, ijtimoiy sahnaga chiqishdagi qo'rquv)
- Tashvish va umumiy xavotir holatlari

- Hissiy beqarorlik
- O'ziga ishonchsizlik

Bu muammolar o'quvchining ta'lim motivatsiyasi, muloqoti va o'quv faoliyatiga bevosita ta'sir ko'rsatadi.

### **1.2. Ijtimoiy moslashuv bilan bog'liq muammolar**

- Sinf jamoasiga moslashishdagi qiyinchiliklar
- Muloqot kompetensiyasining pastligi
- Konfliktlarga moyillik
- Zoravonlik va kiberbullingka duch kelish yoki ishtirokchi bo'lish

Ijtimoiy moslashuvdagi muammolar ko'pincha o'quvchi xulq-atvori va o'zini tutishida keskin o'zgarishlarga olib keladi.

### **1.3. Kognitiv (o'qish jarayoni) muammolari**

- Diqqatning tarqoqligi
- Xotira jarayonlari rivojlanishining sustligi
- O'quv faoliyatida motivatsiya yetishmasligi
- Mantiqiy fikrlashning rivojlanishidagi nomuvofiqliklar

Bu muammolar ta'lim natijalari sifatining pasayishiga, qiziqishning so'nishiga sabab bo'ladi.

### **1.4. Xulq-atvor muammolari**

- Aggressiv xulq



- Passivlik yoki apatiya
- Intizomning buzilishi
- O‘ziga yoki boshqalarga zarar yetkazuvchi xatti-harakatlar

Bu turdagi muammolar ko‘pincha oilaviy muhit, tarbiya uslubi yoki shaxsiy travmalar bilan bog‘liq bo‘ladi.

---

## **2. Psixologik muammolarning kelib chiqish omillari**

### **2.1. Oilaviy omillar**

- Ortga surilgan nigoh (e‘tibor yetishmasligi)
- Haddan ortiq qattiqqo‘llik yoki ruxsatchanlik
- Oiladagi nizolar, ajrimlar
- Psixologik zo‘ravonlik

### **2.2. Maktab omillari**

- Pedagog bilan salbiy muloqot
- Bosqinchilik yoki tazyiq
- Ta‘lim yuklamasining ortiqqligi
- Sinf iqlimining sog‘lom emasligi

### **2.3. Individual omillar**

- Temperament xususiyatlari
- O‘quvchining o‘ziga beradigan bahosi

- O‘z-o‘zini boshqarish ko‘nikmalarining sust rivojlanishi

### 3. Amaliyotga yo‘naltirilgan psixologik yondashuvlar

Quyida maktab psixologlari amaliyotda qo‘llashi mumkin bo‘lgan samarali yondashuvlar keltirilgan:

#### 3.1. Psixodiagnostik ishlar

- Projektiv testlar (Rorschach, TAT elementlari)
- Emotsional holatni o‘lchash so‘rovnomalari
- Kognitiv jarayonlarni baholash testlari
- Muloqot kompetensiyasini aniqlash metodikalari

Diagnostic jarayon to‘g‘ri tashxis qo‘yishning asosiy omilidir.

#### 3.2. Psixokorreksion mashg‘ulotlar

##### Individual ishlar:

- Kognitiv–xulq-atvor terapiyasi elementlari
- Emotsional barqarorlikni oshirish texnikalari
- Stressni boshqarish mashqlari

##### Guruhli mashg‘ulotlar:

- Sotsiometrik treninglar
- Konfliktologiya bo‘yicha amaliy mashg‘ulotlar
- Kommunikativ treninglar (“Men-xabarlar”, “Faol tinglash” texnikasi)

### **3.3. Psixoprofilaktika**

- Zoravonlikning oldini olish bo'yicha seminarlar
- Sinf jamoasida sog'lom psixologik muhit yaratish
- Ota-onalar uchun savodxonlik treninglari

### **3.4. O'qituvchilar va ota-onalar bilan hamkorlik**

- Pedagogik konsiliumlar
- Ota-onalar uchun psixologik ta'lim dasturlari
- Pedagoglar bilan muntazam maslahatlar

## **4. Taklif va tavsiyalar**

### **4.1. Psixologik xizmat infratuzilmasini takomillashtirish**

- Psixolog kabinetini zamonaviy diagnostik vositalar bilan ta'minlash
- Raqamli psixologik monitoring tizimlarini joriy etish

### **4.2. Psixologlarning kasbiy kompetensiyasini oshirish**

- Innovatsion psixoterapevtik yondashuvlarni o'rgatish
- Muntazam malaka oshirish kurslari

### **4.3. O'quvchilar uchun psixik salomatlikni qo'llab-quvvatlash dasturlari**

- Maktabda "psixologik xavfsizlik zonalari"ni tashkil etish
- O'quvchi-yoshlar uchun emotsional intellekt treninglari

O'quvchilar bilan ishlashda uchraydigan psixologik muammolar ko'p qirrali bo'lib, ularning kelib chiqishiga oilaviy, maktab, individual va ijtimoiy omillar sabab bo'ladi. Maktab psixologining asosiy vazifasi bu muammolarni erta aniqlash, to'g'ri tashxis qo'yish va o'quvchining yosh xususiyatlariga mos psixokorreksion yondashuvlarni qo'llashdan iborat. Amaliyotga yo'naltirilgan treninglar, innovatsion metodlar, ota-ona va pedagoglar bilan tizimli hamkorlik o'quvchilarning psixologik farovonligini ta'minlashda muhim omildir. Shu bois psixologik xizmatni modernizatsiya qilish, psixologlarning kasbiy salohiyatini kuchaytirish va ta'lim muhiti sifatini yaxshilash bugungi kunning dolzarb vazifalaridan biridir.

**Xulosa:** Maktab psixologining vazifalari va faoliyat yo'nalishlarini, innovatsion metodlarni joriy etish imkoniyatlarini hamda o'quvchilar bilan ishlashdagi psixologik muammolarni tahlil qilganimizda quyidagi asosiy xulosalarga kelish mumkin:

1. **Maktab psixologining vazifalari va faoliyat yo'nalishlari** (analitik yondashuv): psixologning asosiy vazifalari psixodiagnosticska, psixoprofilaktika, psixokorreksiya va psixologik maslahat berishdan iborat bo'lib, ularning muvaffaqiyatli amalga oshirilishi o'quvchilarning shaxsiy va ijtimoiy rivojlanishiga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Shuningdek, pedagog va otalar bilan samarali hamkorlik tizimi psixologik xizmat samaradorligini oshirishda muhim ahamiyatga ega.
2. **Innovatsion psixologik metodlarni joriy etish** (tizimli muammolar va islohotlar): maktab psixologik xizmatida raqamli diagnosticska, interaktiv terapiya, kognitiv-hulqiy va neyropsixologik yondashuvlar kabi innovatsion metodlarni qo'llash psixologik xizmatning sifatini oshirishga imkon yaratadi. Shu bilan birga, psixologlarning malakasini oshirish, psixologik xonalarni modernizatsiya qilish va raqamli monitoring tizimlarini tatbiq etish tizimli islohotlarning asosiy yo'nalishlaridir.
3. **O'quvchilar bilan ishlashda uchraydigan psixologik muammolar** (amaliyotga yo'naltirilgan reja): o'quvchilar orasida emotsional

beqarorlik, ijtimoiy moslashuvdagi qiyinchiliklar, kognitiv va xulq-atvor muammolari keng tarqalgan. Ushbu muammolarni erta aniqlash, individual va guruhiiy psixokorreksion mashg'ulotlar tashkil etish, pedagog va ota-onalar bilan tizimli hamkorlikni yo'lga qo'yish ularni samarali bartaraf etish imkonini beradi.

**Umumiy xulosa shundan iboratki,** maktab psixologik xizmatining samaradorligini oshirish uchun analitik yondashuv, tizimli islohotlar va amaliyotga yo'naltirilgan metodlarni uyg'unlashtirish zarur. Innovatsion metodlarni joriy etish, malaka oshirish, zamonaviy texnologiyalarni tatbiq etish va o'quvchilarni individual psixologik qo'llab-quvvatlash tizimi maktab psixologik xizmatining sifatini sezilarli darajada oshiradi va ta'lim jarayonida shaxsning har tomonlama rivojlanishini ta'minlaydi.

#### Adabiyotlar ro'yxati

1. Abdullayeva, R. (2020). *Maktabda psixologik xizmatni tashkil etishning nazariy asoslari*. Toshkent: Fan va texnologiya nashriyoti.
2. Ahmedova, M. (2021). Umumta'lim maktablarida psixologik profilaktika ishlari samaradorligini oshirish yo'llari. *O'zbekiston pedagogika jurnali*, 4(2), 55–62.
3. Egamberdiyev, U. (2019). *Pedagogik psixologiya*. Toshkent: Tafakkur.
4. Jalilova, G. (2022). Innovatsion psixologik metodlar va ularning ta'limdagi qo'llanilishi. *Psixologiya va zamon*, 3(1), 24–31.
5. Karimova, Z. (2018). *Ta'lim jarayonida shaxs rivojlanishi psixologiyasi*. Toshkent: O'qituvchi.
6. Mavlonova, R., & Norqulova, S. (2020). Maktab psixologlarining kasbiy kompetensiyasini rivojlantirish masalalari. *Pedagogik mahorat*, 5(3), 12–18.



7. O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi. (2021). *Umumta'lim maktablarida psixologik xizmat faoliyatini yanada takomillashtirish bo'yicha metodik qo'llanma*. Toshkent.
8. Rogers, C. (2012). *Client-Centered Therapy*. New York: Mariner Books.
9. Zimbardo, P., & Gerrig, R. (2010). *Psychology and Life* (19th ed.). Boston: Pearson.
10. Zohidova, N. (2023). Ta'lim tizimida psixologik xizmatning tizimli muammolari va islohotlar istiqbollari. *Ta'lim islohotlari jurnali*, 2(4), 44–52.
11. □ Ahmedova, M. (2021). O'quvchilarda emotsional beqarorlik va psixologik qo'llab-quvvatlash yo'llari. *O'zbekiston pedagogika jurnali*, 4(2), 33–40.
12. □ Jalilova, G. (2022). O'quvchilar bilan ishlashda innovatsion psixologik metodlar. *Psixologiya va zamon*, 3(1), 18–27.
13. □ Mavlonova, R., & Norqulova, S. (2020). O'quvchilar bilan ishlashda psixologik muammolarni aniqlash va bartaraf etish. *Pedagogik mahorat*, 5(3), 22–29.
14. □ Zohidova, N. (2023). O'quvchilarda psixologik muammolar va amaliy yechimlar. *Ta'lim islohotlari jurnali*, 2(4), 36–45.